

11. ТЕЗАУРУС

Авторитарна промова	Промова, що ґрунтується на імперативі, це силовий спосіб мовленнєвого впливу (наказ, погроза, словесний садизм тощо).
Антиномія	Це два протиріччя, що містять протилежні висловлювання і стосуються одного й того ж предмета, допускаючи однаково переконливі підстави.
Асоціація	Зв'язок між окремими людськими думками, уявленнями, почуттями, коли одні з них викликають інші.
Аудиторія	Це не пасивна маса людей, а колектив, який має свої переконання, свої позиції з приводу обговорюваного питання.
Висота голосу	Якнайповніше розширення звукових можливостей голосу.
Вільний асоціативний експеримент	Найпростіший з експериментальних методів дослідження асоціацій, коли на слово-стимул дається асоціація.
Власне тропи	Тропи, що ґрунтуються на порушенні критерію істинності.
Встановлення рапорту	Це підлаштування під співрозмовника з метою встановлення контакту (особливо під час першої зустрічі).
Гнучкість голосу	Здатність легко й швидко змінюватися за висотою, силою, тривалістю звучання, тембром.
Дискусія	Від лат. <i>discussio</i> – дослідження, розгляд. Це публічна суперечка, мета якої полягає у з'ясуванні й порівнянні різних точок зору, у знаходженні правильного рішення спірного питання. Це своєрідний спосіб пізнання. Безпосередня мета дискусії – досягнення консенсусу між учасниками суперечки стосовно питання, що обговорюється.

Дебати	Від фр. <i>debatre</i> – сперечатися. Це суперечка, яка виникає під час обговорення доповідей, виступів на зборах, засіданнях, конференціях. Мета дебатів – визначення ставлення учасників обговорення до загальних тез виступу.
Десемантизація тексту	Процес, відповідно до якого текст починає частково чи повністю втрачати своє значення.
Демократична промова	Промова, в основу якої покладено переконання, це спроба через аргументацію нав'язати іншій людині власну систему поглядів (докази, пояснення тощо).
Діапазон голосу	Кількість можливих для відтворення тонів.
Еквівокація	Хитрість, описана в античних риториках, коли оратор обіграє багатозначність слова чи навіть омонімію й робить так, щоб слухачі взяли до уваги найбільш вірогідне, поширене значення, притому якраз те, що вводить в оману.
Емоція конгруентна	Емоція, яка викликається у людини тотожною емоцією іншої людини.
Емоційна провокація	Збудження нервової системи людини для кращого засвоєння інформації.
Імперативне мовлення	Основа авторитарної промови.
Концепція промови	Інформація, яку промовець повідомляє слухачам, оскільки сама ця інформація працює на реалізацію мети промови.
Критерій істинності	Принцип, що забезпечує відповідність висловлювання дійсності, у результаті порушення якого творяться певні тропи.
Критерій щирості	Принцип, що забезпечує вираження насправді притаманних мовцю думок, у результаті порушення якого творяться певні тропи.
Ліберальна промова	Промова, що спирається на провокацію. Мета такої промови – отримання інформації (дискусія, пояснення тощо).
Лінгвістичні універсалії	Мовні явища, що зустрічаються в усіх (чи майже усіх) мовах світу.

Маніпулювання	Вид взаємодії між співрозмовниками, коли один із них свідомо намагається проконтролювати поведінку й дії іншого, спонукає його поводитися так, як вигідно йому.
Милозвучність голосу	Чистота і свіжість тембру (без сторонніх призвуків – сопіння, хрипіння).
Мелодійність голосу	Здатність голосу відхилятися за певними законами вгору, вниз, встановлювати середній рівень.
Мета промови	Мотивація, яку покладено в основу будь-якого мовленнєвого вчинку.
Невласне тропи	Тропи, що ґрунтуються на порушенні критерію щирості.
Опонент	Промовець, який заперечує, піддає сумніву істинність або слушність тези, яку висунув пропонент.
Парадигматичні асоціації	Групування асоціацій у класи на підставі схожості за якоюсь однією ознакою.
Пропонент	Промовець, який висуває певну тезу.
Першотроп	Модель якогось певного тропу, яку покладено в основу побудови решти тропів. На думку різних учених, часто називаються метафора, метонімія, синекдоха.
Повнозвучність голосу	Невимушене, вільне звучання, на протигагу напруженому.
Полеміка	Від гр. polemicos – ворожий, войовничий. Це суперечка, в якій є протистояння, протиборство сторін, ідей, думок. Це боротьба принципово протилежних думок із якогось питання, публічна суперечка з метою захисту своєї точки зору і спростування протилежної.
Провокаційна промова	Це особливий тип промови, розрахований на отримання певної інформації у відповідь.
Реакція слухача	Конкретна поведінка слухача в мовленнєвій комунікації.
Ритуальне мовлення	Тип промови, зміст і значення якої зумовлено традиціями, етикетом (вітання, телефонні переговори тощо).

Синтагматичні асоціації	Сполучення асоціацій шляхом розгортання у ланцюжки.
Сила голосу	Визначається тим простором, який заповнює звук.
Софізм	Один із різновидів логічних помилок, умовисновок, який формально здається правильним, а насправді ґрунтується на навмисне неправильному доборі вихідних засад. Це особливий засіб інтелектуального шахрайства.
Спростування	Це різновид доказу, коли доводиться не істинність, а хибність судження чи неправильність самого доказу. Воно спрямоване на руйнування доказів опонента.
Тривалість голосу (темп)	Здатність людини довго, не втомлюючись, зберігати основні властивості гарного голосу, виразності мовлення.
Цільова настанова промови	Внутрішня мотивація промови.